

MAS Orlicko

Případová studie popisuje dobrou praxi fungování spolupráce místních aktérů v rámci Místní akční skupiny Orlicko (*dále jen MAS*). MAS Orlicko působí na území mikroregionu Sdružení obcí Orlicko, Regionu Orlicko-Třebovsko a Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko.

1. Stručné představení MAS Orlicko

Spolupráce subjektů veřejného a podnikatelského sektoru má na Orlicku své počátky v roce 1992, kdy po zjištění závažného porušení přírodního prostředí došlo ke vzniku Sdružení obcí Orlicko, jako platformy k řešení nápravy nepříznivého stavu životního prostředí. Následné aktivity pak probíhaly logicky ve spolupráci obcí, původců znečištění, odborných firem a ústavů. Zde byly položeny základy partnerské spolupráce při řešení regionální problematiky života na území Orlicka.¹

Obrázek 1: Územní vymezení od 18.6.2020

Těchto zkušeností bylo následně využito v letech 1998-1999, kdy byl na území Orlicka (v jeho západní části) zpracován první regionální strategický rozvojový plán v České republice. V tehdejších strukturách již působily některé subjekty, které jsou i nyní aktivními členy MAS Orlicko (ŽIVA Klášterec, Agrokonzulta Žamberk).²

V roce 2005 aktivní subjekty začaly hledat nové struktury pro vytvoření uceleného a dlouhodobého systému partnerské spolupráce při rozvoji regionu Orlicka. Tou se ukázal program LEADER, jehož principy a cíle odpovídají záměrům rozvoje regionu.³

MAS Orlicko pokrývá území celkem 58 obcí s více než 85 tisíci obyvateli: Brandýs nad Orlicí, Bystřec, Čenkovice, Červená Voda, Česká Rybná, Česká Třebová, České Libchavy, České Petrovice, Dlouhá Třebová, Dlouhoňovice, Dolní Dobrouč, Dolní Čermná, Dolní Morava, Hejnice, Helvíkovice, Hnátnice, Horní Čermná, Horní Heřmanice, Horní Třešňovec, Jablonné nad Orlicí, Jamné nad Orlicí, Jehnědí, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Králíky, Kunvald, Letohrad, Libchavy, Lichkov, Líšnice, Lukavice, Mistrovice, Mladkov, Nekoř, Orličky, Pastviny, Petrovice, Písečná, Přívrat, Rybník, Řetová, Řetůvka, Semanín, Sobkovice, Sopotnice, Studené, Sudislav nad Orlicí, Šedivec, Třebovice, Ústí nad Orlicí, Verměřovice, Voděrady, Výprachtice, Těchonín, Záchlumí, Žamberk, Žampach.⁴

V rámci činnosti MAS byly v programovém období 2014-2020 řešeny v jednotlivých oblastech programového rámce Operačního programu zaměstnanost (*dále jen OPZ*): dále v textu popsána témata. Tématu **zaměstnanosti** je věnována Klíčová oblast 2: Podnikatelský sektor a trh práce, jejíž specifickým cílem je vznik nástroje a systému, které podporují maximální uplatnění obyvatel na trhu práce. Témata **sociální začleňování** a **sociálního podnikání** jsou reflektovány v Klíčové oblasti 1: Lidé a občanská společnost, jejíž specifickým cílem je realizace a rozvíjení služeb a aktivit zaměřených na prevenci a omezování projevů sociálního vyloučení mezi obyvatelstvem. Tématu **prorodinných opatření** se věnuje klíčová oblast 1: Lidé a občanská společnost, jejíž specifickým cílem jsou vzdělávací procesy v území probíhající ve spolupráci a jsou založeny na reflexi potřeb

¹ MAS.Orlicko.cz - MAS Orlicko

² MAS.Orlicko.cz - MAS Orlicko

³ MAS.Orlicko.cz - MAS Orlicko

⁴ MAS.Orlicko.cz - Mapa

všech jeho relevantních účastníků. A to v rámci rozšíření aktivit škol o služby, podporující zaměstnanost rodičů (prodloužení doby chodu školní družiny, příměstské tábory, atd.)⁵

V Koncepční části Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (*dále jen SCLLD*) 2021-2027 je téma **zaměstnanosti a sociálního podnikání** reflektováno v strategickém cíli Podnikatelský sektor a trh práce – Inovativní a proregionální aktivity k podpoře zaměstnanosti. Cílem MAS v této oblasti je podpora inovativních aktivit k podpoře zaměstnanosti, podpora proregionálních aktivit zaměstnanosti a podpora sociálního podnikání.⁶

Témata **sociálního začleňování, komunitní centra a komunitní sociální služby** se objevují ve strategickém cíli Lidé a občanská společnost – Služby a pomoc pro osoby, které je potřebují. Cílem MAS v této oblasti je vytvoření kvalitního zázemí pro služby a aktivity sociálního začleňování a prevence sociálního vyloučení, zajištění dostupných návazných a rozšiřujících služeb a aktivit sociálního začleňování mimo rámec zákona 108/2006 Sb., podpora komunitních projektů, zajištění dostupné služby CDZ a SPP v území, podpora neformálních pečovatelských skupin, podpora a pomoc pro osoby v akutní nouzi a / nebo nepříznivé životní situaci, podpora pro sociálně vyloučené lokality a podpora spolupráce, síťování a posilování absorpční kapacity území.⁷

Tematická oblast **prorodinná opatření** je předmětem strategického cíle Lidé a občanská společnost – Rodina a její místo ve společnosti. Cílem MAS v této oblasti je širší podpora rodinného systému v území, podpora služeb pro rodiny s dětmi a podpora sladování rodinného a pracovního života.⁸

MAS Orlicko se aktivně zabývá projekty v těchto tematických oblastech OPZ. V období 2017-2021 z OPZ bylo celkem podpořeno 9 projektů. Pět projektů bylo věnováno podpoře sladování pracovního a rodinného života obyvatel (*Dětský klub, Příměstské tábory na ORLICKU, Práce a rodina, Letní příměstské tábory pro DDM Kamarád Česká Třebová a Sportovní příměstský tábor v areálu TK v České Třebové*) a čtyři projekty byly zaměřeny na podporu vzniku a rozvoje sociálních služeb, přičemž dva z nich se zaměřovaly na podporu sociálního podnikání (*Sociálně terapeutické dílny Miriam a Rozšíření sociálního podniku Albertinum Žamberk o vlastní výrobu občerstvení*).

Tabulka 1: Podpořené projekty v MAS Orlicko.⁹

Projekt	Realizace	Příjemce
Dětský klub	1. 8. 2017 - 31. 7. 2020	Základní škola Králíky
Sociálně terapeutické dílny Miriam	1. 1. 2018 - 31. 12. 2018	Oblastní charita Ústí nad Orlicí
Příměstské tábory na ORLICKU	1. 1. 2018 - 31. 12. 2020	Středisko volného času ANIMO, Žamberk
Práce a rodina	1. 3. 2018 - 31. 12. 2020	Cesta pro rodinu, z.ú.
Letní příměstské tábory pro DDM Kamarád Česká Třebová	1. 4. 2018 - 30. 9. 2020	Dům dětí a mládeže Kamarád, Česká Třebová
Podpora rodin v agendě OSPOD včetně Asistovaného kontaktu	1. 1. 2019 - 31. 12. 2021	Centrum J.J. Pestalozziho, o.p.s.
Domácí hospic Alfa-Omega	1. 1. 2019 - 31. 12. 2020	Oblastní charita Ústí nad Orlicí
Rozšíření sociálního podniku Albertinum Žamberk o vlastní výrobu občerstvení	1. 3. 2019 - 28. 2. 2021	Sdružení Neratov, z.s.

⁵ Integrovaná strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Orlicko. C. Strategická část. Dostupné z: [05eacde75e48.pdf \(orlicko.cz\)](#)

⁶ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS ORLICKO na období 2021–2027. Koncepční část. Dostupné z [0610110fa72af5.pdf \(orlicko.cz\)](#)

⁷ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS ORLICKO na období 2021–2027. Koncepční část. Dostupné z [0610110fa72af5.pdf \(orlicko.cz\)](#)

⁸ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS ORLICKO na období 2021–2027. Koncepční část. Dostupné z [0610110fa72af5.pdf \(orlicko.cz\)](#)

⁹ [Zrealizované projekty | masproorlicko.cz](#)

2. Nastavení spolupráce místních aktérů v rámci CLLD

Členská základna MAS Orlicko je tvořena zástupci obcí (svazky obcí), podnikatelskými subjekty a nestátními neziskovými organizacemi (*dále jen NNO*). Tyto členové, v souladu se svou hlavní činností, reprezentují různé zájmové skupiny (celkem 8, viz tabulka 2) a veřejný nebo soukromý sektor:

23 % tvoří veřejný sektor a 77 % tvoří soukromý sektor.¹⁰ Podnikatelské subjekty tvoří 34 % a 43 % tvoří neziskové organizace.¹¹ Celkem má MAS Orlicko 53 členů.

Tabulka 2: Složení orgánu Valné hromady schváleného MAS ke dni 9. 8. 2021.

Sektor	Zájmová skupina	Počet subjektů
soukromý	Spolkový život a společnost LIDÍ na území MAS Orlicko	10
	Hospodářství a péče o půdu na území MAS Orlicko z pohledu drobných podniků a rolnických subjektů	7
	Tvorba pracovních míst v průmyslu a podnikání, regionální produkce na území MAS Orlicko	6
	Hospodářství a péče o půdu na území MAS Orlicko z pohledu akciových společností	6
	Reakce na cestovní ruch na území MAS Orlicko	4
	Sociální, navazující a doplňkové služby na území MAS Orlicko	4
	Vzdělanost na území MAS Orlicko	3
	Regionální rozvoj území MAS Orlicko	1
Celkem		41
Veřejný	Vzdělanost na území MAS Orlicko	5
	Regionální rozvoj území MAS Orlicko	4
	Tvorba pracovních míst v průmyslu a podnikání, regionální produkce na území MAS Orlicko	1
	Reakce na cestovní ruch na území MAS Orlicko	1
	Sociální, navazující a doplňkové služby na území MAS Orlicko	1
Celkem		12

Na rozvoji území MAS Orlicko v rámci systému CLLD Community-led Local Development (česky: komunitně vedený místní rozvoj, *dále jen CLLD*) v tematických oblastech programového rámce OPZ aktivně spolupracují partneři MAS: zástupci obcí (svazky obcí), podnikatelů, NNO, žadatelé o dotaci (hlavně poskytovatelé sociálních služeb), NNO působící na území MAS (včetně NNO které nejsou členy MAS) a široká veřejnost.

Spolupráce místních aktérů v tematických oblastech programového rámce OPZ probíhá formou **setkání pracovních skupin**. Tyto pracovní skupiny mohou být ustaveny jako tematické, nebo jako skupiny pro tvorbu a realizaci SCLLD. „Tematické pracovní skupiny“ jsou ustavovány „ad hoc“ na základě potřeby projednat / získat podpůrné stanovisko ve specifických otázkách, řešených v souvislosti s činností MAS Orlicko nebo realizací SCLLD. „Pracovní skupiny pro tvorbu a realizaci SCLLD“ jsou zpravidla ustanoveny valnou hromadou a odpovídají za přípravu, projednání a aktualizaci dílčích dokumentů nutných pro realizaci SCLLD. Pracovní skupiny mohou ke svému jednání přizvat další relevantní aktéry. Jednání s členy pracovní skupiny probíhá jak na společných jednáních, tak individuálně (je-li to s přihlédnutím ke specifiku projednávaného tématu efektivní a

¹⁰ Složení orgánu schváleného MAS ke dni 9.8.2021. Dostupné z: [06111101c3ef84.pdf \(orlicko.cz\)](https://orlicko.cz/06111101c3ef84.pdf)

¹¹ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

smysluplné).¹² Pracovní skupiny jsou složeny jak ze zástupců partnerů MAS, tak i ze zástupců externích organizací nacházejících se na území MAS.

Další formou spolupráce je **diskuse, setkání, besedy** apod. se zástupci externích NNO působících na území MAS Orlicko. MAS Orlicko také organizovala, v rámci připravovaného projektu v programu OPZ+ na podporu neformálních pečovatelských skupin, exkurze do Centra pro podporu pečujících osob Zábřeh a Šumperk zaštitěného Charitou Zábřeh. Exkurze se zúčastnili zástupci odborů sociálních služeb, pečovatelských služeb i starostů z území MAS ORLICKO, z.s..¹³

Další formou spolupráce místních aktérů v tematických oblastech programového rámce OPZ jsou **akce pro veřejnost**, které probíhají v rámci tvorby a realizace SCLLD. MAS Orlicko organizuje setkání zástupců MAS Orlicko a veřejnosti s cílem zmapovat potřeby obyvatel MAS a konkrétních cílových skupin.¹⁴

Tabulka 3: Lokální aktéři spolupracující na rozvoji území v tematické oblasti programového rámce OPZ a způsoby nastavení spolupráce.¹⁵

Způsoby nastavení spolupráce	Lokální aktéři
Jednání orgánů MAS (valná hromada, rada a výběrová komise)	partneři MAS (zástupci obcí, veřejných subjektů, podnikatelů, NNO)
Tematická pracovní skupina	partneři MAS (zástupci obcí, veřejných subjektů, podnikatelů, NNO), zástupci externích organizací nacházejících se na území MAS
Pracovní skupiny pro tvorbu a realizaci komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Orlicko	partneři MAS (zástupci obcí, veřejných subjektů, podnikatelů, NNO), zástupci externích organizací nacházejících se na území MAS
Tematická jednání/diskuse/besedy se zástupci NNO	partneři MAS (zástupci obcí, veřejných subjektů, podnikatelů, NNO), zástupci NNO působících na území MAS
Akce pro veřejnost (setkání)	partneři MAS (zástupci obcí, veřejných subjektů, podnikatelů, NNO), široká veřejnost
Terénní šetření v rámci tvorby SCLLD (dotazníková šetření, polostrukturované rozhovory, fokusní skupiny atd.)	partneři MAS (zástupci obcí, veřejných subjektů, podnikatelů, NNO), zástupci externích organizací, široká veřejnost
Spolupráce v rámci realizace dalších projektů	partneři MAS (zástupci obcí, veřejných subjektů, podnikatelů, NNO), realizátoři projektů

¹² [Statut pracovních skupin MAS ORLICKO](#)

¹³ Tisková zpráva z exkurze do Charity Zábřeh. Dostupné z: [061bb021eb23df.pdf \(orlicko.cz\)](#)

¹⁴ Zápis ze setkání zástupců MAS Orlicko a veřejnosti. Dostupné z: [Dopisní papír \(orlicko.cz\)](#)

¹⁵ Podrobné informace o průběhu akce jsou dostupné na [MAS.Orlicko.cz - Dokumenty](#)

Zástupce MAS Orlicko velmi pozitivně ohodnotil spolupráci mezi místními aktéry. Hlavní motivací aktérů spolupracovat v rámci systému CLLD a zapojovat se v partnerství MAS je příležitost zapojit se do rozvoje území a rozvíjet svoji organizaci, či zlepšit kvalitu služby prostřednictvím realizace svého projektu. Možnost se zapojit do rozvoje území a propagace MAS mezi místními organizacemi pomáhá MAS Orlicko vybudovat stabilní členskou základnu MAS:

„... my jsme hodně intenzivně pracovali s rozšiřováním členský základny. [...] Teď bych řekla, že máme tu členskou základnu jako dlouhodobě stabilní. Je pravda, že každý rok přijde jeden dva členové. Občas jeden dva odejdou, kteří u nás dlouho jsou, ale neřekl/a bych, že tam teďka dochází k nějakým významným změnám. Celkem je to zastabilizovaný, ale určitě [...] každý rok jednoho [...] někdy dva členy [...] přijmeme.“¹⁶

Hlavním přínosem místních aktérů pro zpracování a plánování SCLLD v tematických oblastech programového rámce OPZ jsou jejich myšlenky, postřehy, zkušenost a znalosti:

„[...] to gro je, že MAS se vlastně snaží řešit potřeby území, a ty potřeby vždy zjišťuje od těch svých partnerů. To znamená, přináší svoje zkušenosti, potřeby, problémy. (...)Přináší tu svoji zkušenost a vhled, když se rozhoduje, [jestli] peníze dáme na tyhle aktivity nebo na tyhle aktivity. A přináší samozřejmě i nějakou širší podporu.“¹⁷

Přínosem partnerů MAS je to, že tito partneři jsou zapojeni do dalších sociálních sítí, které pak MAS zapojuje do svojí činnosti formou krátkodobější spolupráce (tematická jednání, diskuse, odborné konzultace apod.). Takovým zapojením dalších aktérů vzniká robustní síť místních aktérů:

„Každý z těch partnerů je zapojený do nějaký další sítě nějakých vztahů, takže MAska jakoby ani není jako jednotka, která by byla úplně samostatná. Takže každý z těch partnerů nás propojí zase na někoho dalšího. To znamená, přenáší... jste součástí něčeho širšího v tom území. To nejsme my a na nás napojení všichni. Jsme tady jako propojení navzájem. Každý ten partner, který je třeba ve správní radě, přináší sítě svých vztahů a zkušeností, který může předat sem a zase zpátky.“¹⁸

Velkým přínosem propojování místních aktérů z podnikatelského, veřejného a neziskového sektoru je pohled každé z těchto sfér na věc, o které se rozhoduje, a na rozvoj území jako celku. Na jednáních členů MAS se vytváří platforma, kde jednotliví aktéři artikulují potřeby sociální oblasti (poskytovatel sociální služby, zaměstnavatel atd.). Tito aktéři, kteří dobře znají terén a specifika této potřeby, se setkávají s jinými aktéry, kteří do této oblasti nepatří, ale mohou nabídnout dobře aplikovatelné řešení z jiné sféry.

Velmi důležitý princip je **strategické plánování**. MAS provádí průzkum terénu prostřednictvím síťování aktérů a organizace pracovních skupin, dále šetření, dotazování a projednávání s veřejností, provádí řízené rozhovory a tematická setkání, zasílá materiály k připomínkování vč. veřejného připomínkování, a výstupy aktivit evaluuje a provádí analytické práce. Díky těmto postupům je vytvořena strategie, na jejímž základě jsou realizovány aktivity, které jsou **potřebné** a předem **vykomunikované**, přináší **synergické efekty** a jsou **udržitelné**.

MAS Orlicko se setkává s bariérami při spolupráci místních aktérů. První bariérou spolupráce místních aktérů je nedostatek času a kapacity u partnerů MAS a dalších aktérů, kterou MAS Orlicko řeší dobrou přípravou a organizací práci v MAS:

„[...] tak ti opravdu schopní a ochotní toho mají hodně. Ti nám chodí všude, pomáhají nám všude, ale prostě pak už nějakým způsobem nemají prostor. Samozřejmě na naší straně je ta bariéra, je v tom dobře vytvořit ty podmínky. Protože se pohybuje ve složitým prostředí, takže z naší strany to

¹⁶ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

¹⁷ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

¹⁸ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

vždycky [je potřeba] dobře načasovat, dobře připravit, vytvořit to tak, aby pro ně ty informace nebo cokoli byly srozumitelné...".¹⁹

Druhou bariérou spolupráce místních aktérů je u některých odborných témat obtížná srozumitelnost komunikace nastavené v MAS pro další místní aktéry zapojené v rámci spolupráce, které MAS chce informovat o dosažených výsledcích. Tuto bariéru MAS Orlicko řeší přizpůsobením komunikace každému z takto zapojených aktérů:

„[...] přijdou tamhle skauti, dvakrát ročně na vánoční valnou hromadu, a já když si představím, co jim tam jako líčíme, takže to pro ně musí být jako z úplně jiného světa. Oni tam jako mnohokrát přijdou, a podle mě ze 70 % nemůžou do hloubky významně rozumět. [...] Nicméně odejdou s tím, že ta MAska udělala něco dobrého, a evidentně se snaží. A odnesou si nějaký letáček, kde budou mít nějaký výzvy. A taky tam probíhají ty procedurální záležitosti, které prostě musejí proběhnout, které teda nejsou úplně super. A už to, že tam jen přijdou, aby si na konci poslechli, a se podívali kolik se v území toho bylo podpořeno, a řekli to jako někomu dalšímu, a tím budovali tu důvěru, za mě i tohle je jako velká práce.“²⁰

Třetí bariéra spolupráce místních aktérů je administrativní náročnost a délka procesu realizace nápadu či řešení problému. Tato dlouhá a administrativně náročná cesta k cíli odrazuje aktéry, které na takový způsob řešení problémů či zavadení nových věcí nejsou zvyklí. Projevuje se to primárně u zástupců podnikatelského sektoru, kteří nejsou zvyklí na procedury veřejného sektoru:

„[...] na těch ředitelích těch firem bylo vidět, že oni vůbec nechápou. Protože oni, když se rozhodnou, že něco potřebují, vezmou peníze a zaplatí to. Ale my se kolem toho musíme nejdřív sejít, napsat prezenčku, ještě jednou se sejít, pak to nějak vyhodnotit, pak se musí to schválit na valný hromadě, sepsat do nějakého dokumentu, a po dvou letech se doberete k tomu, že můžete řešit tu potřebu. A ta cesta je obrovsky dlouhá a trnitá a obstojí v ní ty, kteří už v tom dlouho žijí a jsou na to zvyklí. A to trošku limituje ty, kteří se do toho můžou jako objektivně zapojit.“

Tyká se to nejenom procesu spolupráce místních aktérů na jednáních, ale i celkově fungování systému CLLD. Takovým způsobem je možné řešit problémy, na jejichž řešení MAS má čas. Pro řešení urgentních problémů tento systém není vhodný:

„[...] my jsme v roce 2014/2015 psali strategii, aby nám je v roce 2017 schválili, abychom na konci 2017 vyhlásili výzvu, aby už v 2018 někdo dostal peníze. My jsme to pak jako ještě stihli otočit a zaktualizovat a všechno, ale ta cesta je dlouhá a trnitá a složitá, a tudíž je vhodná jenom na něco.“²¹ Pro doplnění informací je třeba uvést, že zástupce MAS Orlicko také zmínil, že mají velmi dobrou podporu ze strany Řídícího orgánu OPZ.

3. Přidaná hodnota podpory v rámci systému CLLD

Takto nastavená spolupráce místních aktérů v MAS Orlicko má pozitivní vliv na přípravu a realizaci projektů v rámci systému CLLD v tematických oblastech programového rámce OPZ. Partneri přinášejí do jednání **náhled a společný přístup**, což také podporuje další **růst organizací** a podporuje **přesah** podpory i mimo OPZ a její **dopad na komunitu**. Díky partnerskému přístupu je také zajištěna **transparentnost** procesů v území. Zapojení místních aktérů do práce nad projektem vytvoří u těchto aktérů pocit sounáležitosti s projektem a pocit, že tento projekt je udělán dobře:

„[...] když tady žijete, v té MASce, a připravujete a děláte tu práci, tak vidíte, že je kolem skupina lidí, starostů, že když jim o tom referujete na té valné hromadě nebo když se s nimi o tom bavíte na členské základně, nebo je potkáte ve městě, tak vám říkají, že to je dobrý, co se dělá. Takže ve

¹⁹ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

²⁰ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

²¹ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

*chvíli, kdy oni jako participují na tom, co se děje, a mají možnost rozhodovat a říkat kudy by chtěli, tak si vezmou ty věci za své, a pak vidíte, že to má smysl.*²²

Další pozitivní vliv spočívá v tom, že podpořené projekty reagují na zjištěné potřeby místních obyvatel. Zapojení aktéři vidí, že výsledky jejich spolupráce vedou ke zlepšení kvality života na území, což je poté může motivovat k další spolupráci na dalších obdobných projektech:

*„Myslím, že dobrá praxe se propisuje tím, že projekty jsou postaveny na skutečně reálných potřebách, které definují přímo místní aktéři. A ve chvíli, kdy se jejich potřeby odráží v těch projektech, a díky dlouhodobé spolupráci je projekt transparentně a srozumitelně připraven, tak se jim v nich dobře žije. A to, co, na čem se složitě a dlouhodobě pracovalo, přináší skutečně to dobro.*²³

Pozitivní vliv má i synergie v rámci projektu. Příkladem projektu, kde se synergie projevila, je projekt *Příměstské tábory na Orlicku*. Při návrhu tohoto projektu MAS Orlicko vycházela z potřeb území. Členové MAS věděli, že na území chybí služby pro děti v době letních prázdnin. MAS Orlicko oslovila organizace Animo, která poté příměstské tábory zašitovala a byla žadatelem dotace. Dále MAS Orlicko oslovila školy, které by v době letních prázdnin mohly poskytnout svoje zaměstnance pro městské tábory. Takhle vznikla spolupráce místních aktérů, která přetrvává i po skončení projektu.²⁴

Obrázek 2: Příměstské tábory na Orlicku.

Zdroj: [Příměstské tábory na ORLICKU | Projekty | masproorlicko.cz](http://Příměstské_tábory_na_ORLICKU_|Projekty_|masproorlicko.cz)

Pozitivní vliv na přípravu a realizaci projektu má i poradenství ze strany MAS. MAS Orlicko předává informace o prioritách, při jejichž realizaci žadatelé dostanou úplnou podporu.

*„Určitě s přípravou. Možná už i s přípravou toho záměru. Žadatelé s něčím přijdou a my jim řekneme nějaké připomínky, a aby si to na základě toho rozmysleli, protože my musíme ten jejich požadavek nějak napárovat s tou realitou programu. U OPZ toto nebylo obtížné, protože tam ty věci jsou dané, ale u těch dalších operačních programů je to těžké z důvodu doplňujících podmínek, za kterých se to může realizovat. A buď jsou akceptovatelné, nebo ne. A se vším tím musíme toho žadatele seznámit, aby zbytečně nevěnoval energii něčemu, co se pak nezrealizuje. A taky je musíme seznámit s tím, co bude obnášet to získání peněz, protože míra té administrativní náročnosti tam je.*²⁵

Kromě toho, MAS Orlicko organizuje platformy pro sdílení dobré praxe, kde se potenciální žadatelé mohou podívat na realizaci typového projektu a doptat se na zkušenost realizátora projektu:

*„[...] teďka jsme byli na Vánoce na exkurzi v Zábřehu. Dívali jsme se na nějaký typový projekt, vezli jsme zástupce ze služeb, vezli jsme z měst zástupce, i z některých obcí z rady tam jeli. Takže, že jim seženete ten typový projekt, že se na něj můžou jet podívat, že se můžou jet doptat.*²⁶

4. Přínos podpory v rámci systému CLLD pro rozvoj území v tématech programového rámce OPZ

²² Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

²³ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

²⁴ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

²⁵ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

²⁶ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

Díky podpoře v systému CLLD pro rozvoj území v tématech programového rámce OPZ MAS Orlicko se podařilo dosáhnout pozitivních změn v oblasti zaměstnanosti, v oblasti sociálního začleňování, oblasti sociálního podnikání a v oblasti sladování rodinného a pracovního života.

V rámci projektu *Sociálně terapeutické dílny Miriam* 8 klientů získalo možnost rozvíjet svou osobnost formou společenských kontaktů, komunikace a také manuálních prací. Cílovou skupinou dílny jsou osoby s mentálním nebo tělesným postižením. Vedení dílen vidí pozitivní posun v schopnostech klientů a v možnostech činnosti této sociální služby, a vnímá také i přínos dílen pro obyvatele tohoto regionu.²⁷

V rámci projektu *Rozšíření sociálního podniku Albertinum Žamberk o vlastní výrobu občerstvení* se realizátorům podařilo vytvořit pět chráněných pracovišť pro osoby s mentálním postižením.²⁸

Kromě sociálních služeb uvedených výše se podařilo zvýšit dostupnost a kvalitu i dalších sociálních služeb. V rámci projektu *Domácí hospic Alfa-Omega* se podařilo rozšířit podporu neformálním pečovatelům služby Domácího hospice Alfa-Omega na území MAS Orlicko a umožnit nevyléčitelně nemocným lidem strávit poslední chvíle života důstojně doma, mezi svými blízkými.²⁹ V rámci projektu *Podpora rodin v agendě OSPOD včetně Asistovaného kontaktu* byly zprovozněny 3 sociální služby: pomoc rodinám v agendě OSPOD, krizová pomoc a odborné sociální poradenství. V roce 2019 v Žamberku poskytovatel služby pomohl 171 osobám a poskytl 862 konzultací. V roce 2020 takových osob bylo 301 a bylo jim poskytnuto 1416 konzultací.³⁰

Obrázek 3: Domácí hospic Alfa-Omega. Zdroj: [Domácí hospic Alfa-Omega | Projekty | masproorlicko.cz](https://masproorlicko.cz)

V oblasti podpory sladování rodinného a pracovního života se podařilo podpořit rodiče během prázdnin podporou vzniku a provozu příměstských táborů. Jenom v rámci projektu *Sportovní příměstský tábor v areálu TK v České Třebové* se v roce 2021 táborů zúčastnilo celkem 87 dětí ve věku od 6 do 15 let, v roce 2020 takových dětí bylo 82, v roce 2019 takových dětí bylo 74.³¹ MAS Orlicko podpořila tři takové projekty.

Podpořené projekty měly pozitivní dopad spíše na klienty sociálních služeb a jejich rodiny na konkrétním území, než na celé území MAS Orlicko:

„Tak komunity, vzhledem k našemu území, určitě ne, ale vždycky jako v nějakém půdorysu a adekvátní velikosti té služby, tak jo. Ty sociálně terapeutické dílny mají třeba dopad na ORP Králíky, takže tam jako určitě. Všem těm cílovým skupinám je ta služba dostupná, ale v ORP v Český Třebový z toho asi nic nemají.“³²

MAS Orlicko využívá předpokládané výhody podpory skrz CLLD v rámci konkrétních řešení problémů spadajících do témat programového rámce OPZ. Znalost potřeb obyvatel a užší vazby na širší veřejnost pomáhá MAS efektivně nastavit spolupráci místních aktérů a vybrat projekty, které nejlépe tyto potřeby naplní:

„[Znalost potřeb] přetavuje se právě tím procesem spolupráce těch aktérů. To znamená na základě definování těch potřeb a jejich pojmenováním to projde nějakým procesem hodnocení a zpětné

²⁷ [Sociálně terapeutické dílny Miriam | Projekty | masproorlicko.cz](https://masproorlicko.cz)

²⁸ [Rozšíření sociálního podniku Albertinum Žamberk o vlastní výrobu občerstvení | Projekty | masproorlicko.cz](https://masproorlicko.cz)

²⁹ [Domácí hospic Alfa-Omega | Projekty | masproorlicko.cz](https://masproorlicko.cz)

³⁰ [Krizové centrum – podpora rodin v agendě OSPOD včetně asistovaného kontaktu | Projekty | masproorlicko.cz](https://masproorlicko.cz)

³¹ [Sportovní příměstský tábor v areálu TK v České Třebové | Projekty | masproorlicko.cz](https://masproorlicko.cz)

³² Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

vazby od těch aktérů. Definice nějakých prioritních oblastí, které se propojí se zdroji, a pak už MASka poskytne zdroje k tomu samotné projektové přípravě a vedení."³³

Výhodu koordinace a síťování aktérů na území MAS Orlicko využívá při identifikaci potřeb území a při hledání řešení, jak tyto potřeby nejefektivněji naplnit:

„No tak přispívá tak, že jsou ty konkrétní potřeby nalezeny, jsou pojmenovány, že jsou vůbec nalezeny i ty řešení, že jo. To, že existuje potřeba nestačí, ono jako musí existovat vhodné řešení, vhodný nositel a taky ochota vůbec to řešení jako v území realizovat. A ta jako musí být podpořená tím místním partnerstvím.“³⁴

Výhodou koordinace a síťování aktérů na území MAS Orlicko je také užší vazba na vedení obcí, kterou lze využít při řešení konkrétních problémů spojených s projekty OPZ:

„Oni mohou zajistit perfektní informovanost směrem k občanům a od nich to lidé vezmou, takže když je potřeba dostat určitou informaci k těm obyvatelům, nebo konkrétní pomoc, tak jsou toho schopni ve vedení těch obcí hodně dělat.“³⁵

³³ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

³⁴ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko

³⁵ Polostrukturovaný rozhovor se zástupcem MAS Orlicko